

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 24/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket och av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen samt till vissa lagar som har samband med dem

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 september 2014 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket och av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen samt till vissa lagar som har samband med dem (RP 140/2014 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- kanslichef Jaana Husu-Kallio, lagstiftningsråd Katri Valjakka, konsultativ tjänsteman Pia Lehmusvuori och konsultativ tjänsteman Juha Palonen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Jyri Inha, finansministeriet
- specialsakkunnig Leena-Marja Kauranne, miljöministeriet
- specialsakkunnig Taina Väre, Finlands Kommunförbund
- utvecklingschef Ari Enroth, ProAgria Keskusten Liitto
- professor Jyrki Niemi, Lantbruksekonomiska forskningsanstalten

- överdirektör Leena Tenhola, specialplanerare Kati Törmä och ledande it-sakkunnig Ilkka Kommeri, Landsbygdsverket MAVI
- enhetschef Kari Kivikko, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland
- enhetschef Pekka Tahvanainen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Karelen
- stödchef Harri Liven, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland
- jordbruksdirektör Minna-Mari Kaila, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- verksamhetsledare Johan Åberg, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
- jordbrukare, EU-stödkonsulent Minna Häkkinen.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- justitieministeriet
- finansministeriet
- Livsmedelssäkerhetsverket Evira
- Frukt- och Bärödlarnas förbund
- Handelsträdgårdsförbundet
- Förbundet för ekologisk Odling rf
- Renbeteslagsföreningen
- Trädgårdsförbundet
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Vakka-Suomen MTK-yhdistykset.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket ändras så att de ändringar i stödsystemen som följer av reformen av Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik och för vilkas del nationella bestämmelser behöver utfärdas beaktas i den. Lagen föreslås uppta bestämmelser om ett grundstöd som ersätter det samlade gårdsstöd som nu är i bruk. De stödrättigheter som har fastställts inom ramen för systemet med samlat gårdsstöd föreslås ligga till grund också för beviljande av grundstöd, och nya stödrättigheter behöver enligt förslaget inte sökas när reformen träder i kraft.

Lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket föreslås uppta bestämmelser om produktionskopplade stöd och som i överensstämmelse med nuvarande praxis beviljas i fråga om mjölkkor, nötkreatur, slaktade lamm, stärkelsepotatis, oljeväxter och proteingrödor. Vidare föreslås att det i form av produktionskopplat stöd beviljas bidrag för hongetter, slaktade kvigor och killingar samt för jordbruksgrödornas del för frilandsgrönsaker, sockerbeta och råg.

En ny stödform som föreslås bli införd är förgröningsstöd som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning och avses bli beviljat för motsvarande areal som den för vilken grundstöd kan beviljas. I Finland föreslås trädesarealer, landskapselement som är förenliga med tvärvillkoren, arealer med energiskog med kort omloppstid och arealer med kvävefixerande grödor utgöra arealer med ekologiskt fokus inom ramen för förgröningsstödet. Vidare föreslås att det i Finland tas i bruk ett undantag på grund av skogtäckt mark som granskas på regionnivå. Ytterligare en ny stödform som föreslås är det för medlemsstaterna obligatoriska stödet till unga jordbrukare, som enligt propositionen kan beviljas i

fråga om högst 90 stödrättigheter som berättigar till grundstöd.

Lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen föreslås bli ändrad så att den blir förenlig med de förslag angående nationella stöd till södra Finland respektive de nordliga områdena i Finland som Finland har lagt fram för Europeiska kommissionen. Enligt propositionen kan från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning och stöd för trädgårdsodlingen beviljas i form av nationellt stöd till södra Finland. I de nordliga områdena föreslås stöd kunna bli beviljat inom sex huvudkategorier, dvs. mjölk, idisslare, svin och fjäderfä, trädgårdsodling, växtproduktion och övriga nordliga stöd. I södra Finland är det möjligt att i fråga om bl.a. idisslare, frilandsgrönsaker och stärkelsepotatis utnyttja de produktionskopplade stöd som Europeiska unionen finansierar i sin helhet. För att stödsystemen ska förenhetligas föreslås att det villkor för beviljande av nationella stöd som gäller åkerareal i sökandens besittning i fortsättningen är fem hektar åker som lämpar sig för odling eller minst en hektar åker som används för odling av trädgårdsväxter.

Lagen om verkställighet av jordbruksstöd föreslås bli ändrad till följd av de föreslagna ändringarna av ovannämnda lagar och till följd av att Europeiska unionens lagstiftning ändrats. Propositionen innehåller dock inga ändringar som gäller t.ex. de behöriga myndigheterna till den del det är fråga om stödsystem som nu är i bruk. Kommunen föreslås bevilja de nya direktstöden, dvs. förgröningsstödet och stödet till unga jordbrukare.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den. Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

*Allmän motivering***Lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket***Reformen av Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik*

Med hänvisning till motiven i propositionen konstaterar utskottet att huvudpunkterna i 2013 års reform av Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik för direktstödens del kan anses vara definitionen av aktiv jordbrukare, grundstödet, degressionen (dvs. en minskning av stödet till enskilda gårdar som får över 150 000 euro i grundstöd), förgröningsstödet, det produktionskopplade stödet och stödet till unga jordbrukare. I fortsättningen riktas direktstöden tydligare än förr till aktiva jordbrukare och betalas inte till aktörer som inte anses bedriva aktiv jordbruksverksamhet.

I fråga om de direktstöd som Europeiska unionen finansierar helt och hållet är i synnerhet två förordningar av Europaparlamentet och rådet av vikt, dvs. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 om regler för direktstöd för jordbrukare inom de stödordningar som ingår i den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 637/2008 och rådets förordning (EG) 73/2009, nedan stödförordningen, och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008, nedan den horisontella förordningen.

Som en följd av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken går man i alla medlemsstater dessutom successivt in för ett antingen nationellt eller regionalt enhetligt stöd. I medlemsstater som Finland, där en modell med regionalt stöd redan har tagits i bruk, är det möjligt att behålla de gamla stödrättigheterna och den tidigare överenskomna tidtabellen för övergång till en-

hetligt stöd. Jordbrukarna ska alltså iakttä tvärvillkoren, men t.ex. antalet föreskrivna verksamhetskrav har minskats.

Utskottet uppmärksammar att nya miljökrav fogas till Europeiska unionens direktstöd. Genom förgröningsstödet genomförs miljöåtgärder på grundnivå, vilket är anledningen till att 30 procent av direktstöden binds till förgröningsstödet. Jordbrukarna ska på sin stödberättigande åkerareal genomföra tre förgröningsåtgärder, dvs. diversifiering av grödor, bevarande av permanent gräsmark samt innehav av arealer med ekologiskt fokus. Kraven på diversifiering av grödor, dvs. minimiantalet grödor som gården ska odla, är beroende av gårdens storlek och läge. Det finns också undantag från kravet på diversifiering av grödor, vilket innebär att kravet inte gäller t.ex. gårdar där arealen främst upptas av gräsmark. Bevarandet av permanent gräsmark kan följas på medlemsstatsnivå, regionnivå eller gårdsnivå. När det gäller arealer med ekologiskt fokus förutsätts det att åtminstone fem procent av gårdens åkerareal utgör arealer med ekologiskt fokus, exempelvis träda. I områden som uppfyller vissa krav, t.ex. områden som till stor del är täckta av skog, och på gårdar som uppfyller vissa krav, såsom gårdar med en stor andel gräsmark, är det möjligt att avvika från kravet på arealer med ekologiskt fokus.

Utskottet konstaterar att medlemsstaterna också framdeles frivilligt kan betala produktionskopplat stöd till vissa former av jordbruk för att bevara den nuvarande produktionsvolymen. Produktionskopplat stöd kan betalas bl.a. i fråga om mjölk-, nötkötts- och fårköttsproduktion, proteingrödor och oljevaxter samt stärkelsepotatis. Eftersom de utbetalda produktionskopplade stöden i Finland på senare år har utgjort över tio procent av det nationella taket för direktstöd kan Finland åren 2015–2020 betala en större procentandel av taket för direktstöd än tidigare i form av produktionskopplat stöd.

Utskottet noterar att en ny form av direktstöd som införs är stödet till unga jordbrukare. Unga jordbrukare, dvs. jordbrukare som är högst 40 år

gamla, uppmuntras genom att de i fem år från etableringen får stöd till unga jordbrukare. Systemet med stöd till unga jordbrukare är obligatoriskt för medlemsstaterna, och det är möjligt att årligen använda högst två procent av det nationella taket för direktstöd till stödordningen.

Utskottet konstaterar att statsrådet den 28 maj 2014 godkände Finlands meddelande till Europeiska kommissionen om tillämpning av förordning (EU) nr 1307/2013 i Finland. I meddelandet ingår de stödsystem som kommer att tas i bruk (grundstöd, förgröningsstöd, stöd till unga jordbrukare och produktionskopplat stöd) samt de huvudsakliga nationella riktlinjer som ska tillämpas vid verkställandet av stödsystemen. Av meddelandet framgår också att det för aktiva jordbrukares del inte kommer att införas några för medlemsstaterna frivilliga tilläggsvillkor på basis av vilka jordbrukare kan uteslutas ur systemet med direktstöd. Finland kommer att ta i bruk ett undantag på grund av skogtäckt mark, när det gäller arealerna med ekologiskt fokus inom förgröningsstödet. Som areal med ekologiskt fokus betraktas trädesmark, arealer med kvävefixerande grödor, arealer med energiskog med kort omloppstid samt sådana landskapselement som är förenliga med tvärvillkoren.

Den nationella reserven

Utskottet konstaterar att i 17 § i den föreslagna lagen om ändring av lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket ingår bestämmelser om den nationella reserven och beviljande av stödrättigheter. Enligt paragrafens 3 mom. ska bestämmelser som preciserar stödförordningen och tillämpningsförfordningen och gäller det belopp som kan användas till inrättande av den nationella reserven, användning av reserven, antalet stödrättigheter som kan beviljas jordbrukare, stödrättigheternas värde och höjning och sänkning av värdet samt grunderna och prioriteringsordningen för tilldelning av stödrättigheter från reserven få utfärdas genom förordning av statsrådet.

I en utredning till utskottet konstateras att eventuella grunder för tilldelning ur reserven är noggrant avgränsade i Europeiska unionens lag-

stiftning. Lagen om direktstöd ska föreskriva om tilldelningsgrunder som är obligatoriska för medlemsstaterna (unga odlare, odlare som inleder sin jordbruksverksamhet och stödrättigheter som grundar sig på domstolsbeslut som vunnit laga kraft). Däremot ska tilldelningsgrunder som är frivilliga för medlemsstaterna enligt vad som konstateras ovan regleras nationellt genom förordning av statsrådet. Tilldelningsgrunderna kan ändras årligen.

Utskottet ser det som nödvändigt att utreda om det genom bestämmelser i en statsrådsförordning går att bevilja stödrättigheter ur den nationella reserven för en areal som vuxit under tillsyn eller för att korrigera kanterna för ett skifte i fråga om kompensationsersättning och miljöersättning. I det här sammanhanget måste också situationer där stödrättigheter har lagts i reserven på grund av ett mänskligt misstag tas i betraktande, t.ex. för att hyrda stödrättigheter som återgått till markägaren har lämnats oanvända under två år. Användningen av den nationella reserven måste vara flexibel och stödrättigheter i reserven måste kunna utnyttjas.

Aktiva jordbrukare

Utskottet konstaterar att bestämmelser om aktiva jordbrukare ingår i artikel 9 i stödförordningen som i EU:s medlemsstater är direkt tillämplig rätt. Nationella tilläggskriterier för aktiva jordbrukare föreslås inte bli använda i Finland. I ändringsförslagen i propositionen ingår inte heller för denna lags del bemyndigande om att utfärda närmare föreskrifter om aktiva jordbrukare genom förordning av statsrådet.

Enligt artikel 9.2 första stycket i stödförordningen ska inget direktstöd beviljas fysiska eller juridiska personer eller grupper av fysiska eller juridiska personer som driver flygplatser, tillhandahåller järnvägstjänster eller driver vattenverk, fastighetsföretag eller permanenta sport- och rekreationsanläggningar (den så kallade förbudslistan). I Europeiska unionens lagstiftning definieras inte närmare vad som menas med permanenta sport- eller rekreationsanläggningar. Det kan t.ex. handla om golfbanor, travbanor och vissa typer av maneger som handhas av en

specialiserad aktör. Ändå betraktas ovan nämnda personer enligt artikel 9.2 tredje stycket som aktiv jordbrukare om de kan visa att de uppfyller något av följande kriterier:

1) att det årliga direktstödsbeloppet uppgår till minst fem procent av deras totala intäkter från annan verksamhet än jordbruksverksamhet under det senaste räkenskapsår för vilket sådana uppgifter föreligger,

2) att deras jordbruksverksamhet inte är obetydlig,

3) att det huvudsakliga målet med deras verksamhet eller företag är att utöva jordbruksverksamhet.

Utskottet noterar att för varje ovan nämnd person som har hand om t.ex. permanenta sport- eller rekreationsanläggningar måste kontrollen av aktiv jordbrukare göras separat för varje stödansökan. Enligt artikel 9.4 i stödförordningen kan medlemsstaterna dock fastställa en gräns i eurobelopp som baserar sig på beloppet på de direktstöd som har erhållits föregående år varvid ansökaren automatiskt kan anses vara en aktiv jordbrukare och en separat kontroll av aktiv jordbrukare inte behöver göras i någon situation. Enligt artikel 9.4 i stödförordningen ska beloppet på direktstödet fastställas av medlemsstaterna på grundval av objektiva kriterier som nationella eller regionala särdrag och ska inte vara högre än 5 000 euro. Utskottet förutsätter åtgärder av regeringen för att utveckla hästhushållningen när stöden för enskilda djur enligt stödområde A och B i stödsystemet utgår 2015.

Utskottet konstaterar att enligt 3 § 2 mom. i lagförslag 1 behöver kontroll av aktiv jordbrukare inte göras i något fall om sökanden under föregående år har fått högst 2 000 euro i direktstöd. Sökande som föregående år har fått högst 2 000 i direktstöd kunde således få direktstöd oberoende av t.ex. en eventuell permanent sport- eller rekreationsanläggning. Utskottet anser att gränsen är låg och föreslår därför nedan att bestämmelsen ska ändras så att gränsen höjs till 5 000 euro. Utskottet förutsätter åtgärder av regeringen för att utveckla hästhushållningen när stöden för enskilda djur enligt stödområde A och B i stödsystemet utgår 2015.

Utskottet konstaterar att närmare bestämmelser om när jordbruket inte anses vara obetydligt ingår i artikel 13 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 639/2014 (tillämpningsförordningen). Enligt artikel 13.1 första stycket i tillämpningsförordningen ska jordbruksverksamheten inte betraktas som obetydlig, om de totala intäkterna från jordbruksverksamhet under det senaste fastställda beskattningsåret utgör minst en tredjedel av de totala intäkterna. Enligt artikel 13.1 andra stycket i tillämpningsförordningen får medlemsstaterna under vissa förutsättningar fastställa gränsen för de totala intäkterna från jordbruksverksamhet lägre än till en tredjedel. Enligt 3 § 2 mom. i propositionens lagförslag 1 blir Finlands gräns fem procent.

Förgröningsstöd

I den föreslagna lagens 23 § finns bestämmelser om förgröningsstödet, som i enlighet vad som sägs ovan är en stödform som inte existerar i nuläget. Förgröningsstöd kan beviljas i enlighet med förutsättningarna i artiklarna 43—47 i EU:s stödförordning. Artiklarna innehåller allmänna bestämmelser om förgröningsstödet och bestämmelser om de tre åtgärderna inom förgröningsstödet, dvs. diversifiering av grödor, permanent gräsmark och innehav av arealer med ekologiskt fokus.

Utskottet konstaterar att ett centralt mål för EU:s jordbrukspolitik var att förenkla regelverket. I detta avseende misslyckades reformen. Särskilt regelverket om förgrönning blev mycket komplicerat. Men i en utredning till utskottet konstateras att i nationella val (de föreslagna arealerna med ekologiskt fokus och användning av undantaget på grund av skogtäckt mark) har målet varit att förgröningsstödet genomförande blir så enkelt som möjligt och att den administrativa bördan för jordbrukarna möjligast liten.

I enlighet med det ovan konstaterade målet om förenkling föreslås det att areal med ekologiskt fokus för förgröningsstöd ska omfatta arealer med kvävefixerande grödor, trädesarealer, arealer med energiskog med kort omloppstid och arealer med landskapselement som är förenliga

med tvärvillkoren, som alla är belägna på digitaliserade skiften. Det är enkelt för jordbrukaren att identifiera dessa arealer och således kontrollera att kravet på areal med ekologiskt fokus blir uppfyllt. Det har ansetts att när det blir tillräckligt enkelt att uppfylla en areal med ekologiskt fokus kan ofrivilliga misstag minimeras. Det föreslås således att arealer med ekologiskt fokus för förgröningsstöd ska omfatta arealer som redan annars är i bruk och där det går lättare att räkna arealen än t.ex. i fråga om små jordlappar. Därför har det inte ansetts ändamålsenligt att till arealer med ekologiskt fokus för förgröningsstöd foga skogs- och bergsholmar, dikes- och vägrenar samt diken och trädrader. Att inbegripa dem skulle kräva att de digitaliseras vilket är ytterst arbetskrävande och skulle öka jordbrukarnas arealer med ekologiskt fokus endast obetydligt.

Utskottet konstaterar att enligt förslaget ska undantaget enligt artikel 46.7 i stödförordningen, dvs. det s.k. undantaget på grund av skogtäckt mark, tillämpas på regionnivå. Enligt den nämnda bestämmelsen får medlemsstater där mer än 50 procent av den totala markytan är skogtäckt ta i bruk ett undantag från kravet på areal med ekologiskt fokus, förutsatt att mer än 50 procent av markytan i området är skogtäckt och att förhållandet mellan skogsmark och åkermark är högre än 3:1. I Finland kommer kriterierna för undantaget på grund av skogtäckt mark att granskas på landskapsnivå, varvid kriterierna uppfylls i alla landskap utom Nyland, Egentliga Finland och landskapet Åland.

I anslutning till undantag på grund av skogtäckt mark framgår av motiveringarna att avsikten med de nationella val som gäller förgröningsstödet har varit att förgröningsstödet ska verkställas på ett så enkelt sätt som möjligt och att ökningen av jordbrukarnas administrativa börda ska vara så liten som möjligt. Det undantag som ska tas i bruk i Finland innebär att områden där förutsättningarna uppfylls befrias från kraven på areal med ekologiskt fokus. Utskottet noterar att undantag för enskilda gårdar inte kan tas i bruk på grund av artikel 46 i stödförordningen. Halvtidsrapporten om EU:s olika stöd-

former bör betona förtydligandet av regelverket i fråga om kraven för arealer med ekologiskt fokus och även utvidgandet av undantag på grund av skogtäckt mark.

Permanent gräsmark

Utskottet konstaterar att enligt gällande lagstiftning följs mängden permanenta betesmarker nationellt på riksnivå till utgången av 2015 som ett led i tvärvillkoren för jordbruksstöd. Från 2015 tillämpas inom förgröningsstödet i anslutning till Europeiska unionens direktstöd vid sidan av systemet med permanent betesmark kravet på att bevara permanent gräsmark. Kravet ingår i artikel 45 i stödförordningen som i EU:s medlemsstater är direkt tillämplig rätt.

Skyldigheten att bevara permanent gräsmark enligt nämnda artikel 45 gäller både att bevara permanent gräsmark inom Natura 2000-områden och att följa upp arealer av permanent gräsmark på riksnivå. Om mängden permanent gräsmark på riksnivå sjunker med mer än fem procent jämfört med 2015 års referensareal ska medlemsstaten ta i bruk ett förfarande med återställande av permanent gräsmark. Närmare bestämmelser om det ingår i artikel 44 i tillämpningsförfordningen. Förfarande med återställande innebär att jordbrukare som har tagit permanent gräsmark i annat bruk måste ta en motsvarande areal i bruk som permanent gräsmark.

I en utredning till utskottet konstateras att definitionen på permanent betesmark i dagsläget tillämpas så att växtföljd är bl.a. sådan vallodling där den gamla gräsmarken med regelbundna mellanrum grävs upp och besås med nytt gräsfrö. Från 2015 kan Finland inte längre tillämpa definitionen på permanent gräsmark så att med gräsmark i växtföljd också kan avses skiften som har varit gräsbevuxna minst fem år men där gräset har förnyats. Det beror dels på en dom utfärdad av Europeiska unionens domstol den 2 oktober 2014, dels på ett arbetsdokument från Europeiska kommissionen till medlemsstaterna.

Europeiska kommissionen lämnade den 3 november 2014 till medlemsstaterna sin slutliga version av arbetsdokumentet om åkerskiftesregistret (DSCG/2014/33 FINAL). Där konstate-

ras att när ett skifte har legat i träda i fem år eller längre kan det bli nödvändigt att klassificera skiftet som permanent gräsmark om vegetationen uppfyller definitionen på sådan. Ett undantag är att trädesarealer som anmälts som arealer med ekologiskt fokus som omfattas av förgröningsstöd enligt artikel 45.2 förblir åkermark även om de skulle vara gräsbevuxna minst fem år. Vidare sägs det i kommissionens arbetsdokument att arealer som har anmälts med gräs och andra vallfoderväxter i minst fem år efter de fem åren bör anmälas som permanent gräsmark. T.ex. en sådan "tillfällig" gräsmark som åren 2010—2014 fortlöpande har anmälts som gräsmark bör enligt kommissionens arbetsdokument anmälas som permanent gräsmark med 2015 års stödansökan och den bör registreras i åkerskiftesregistret som permanent gräsmark.

Utskottet anser att det förfarande som nämns i kommissionens ovan nämnda arbetsdokument är helt förkastligt, dvs. att på grundval av en retroaktiv granskning förorsaka jordbrukarna förluster genom att ändra den åkerbaserade rätten till stöd. Utskottet godkänner inte förfarandet enligt arbetsdokumentet och därför är det nödvändigt att regeringen ytterligare förhandlar med kommissionen om att ändra förfarandet.

I en utredning till utskottet betonas att Finland i samband med beredningen har motsatt sig de ovan nämnda punkterna i arbetsdokumentet, men det har inte blivit några ändringar under beredningens gång. Med beaktande av den ovan nämnda domen av Europeiska unionens domstol har det nationellt ansetts att det inte i sig går att motsätta sig de nämnda punkterna i arbetsdokumentet men konstaterats att det också framöver måste gå att tillämpa undantag i systemet med miljöersättning till jordbruket i fråga om trädesarealer precis som nu.

Utskottet noterar att i Finland beräknas arealen permanent gräsmark 2015 öka betydligt jämfört med de 15 855 hektar permanent betesmark som vi har i dag; det finns nämligen ca 200 000 hektar areal som har varit gräsbevuxen utan avbrott i minst fem år. Visserligen innebär det att arealer som legat i träda enligt systemet för miljöstöd, t.ex. en naturvårdsåker enligt systemet

med miljöersättning, innebär att den totala arealen kan vara mindre. Landsbygdsverket utför just nu en kalkyl över gräsmarksarealer som har varit gräsbevuxna utan avbrott i minst fem år och i vars fall granskningsperioden inte avbryts på grundval av arealer som legat i träda i enlighet med miljöersättningarna.

I en utredning till utskottet konstateras att med tanke på jordbrukarna har omvandling av åkermark till gräsmark konkreta verkningar när förfarandet med återställande måste tas i bruk. Då bör jordbrukaren omvandla en areal motsvarande den som omvandlats från permanent gräsmark till annan användning till gräsmark, och detta skifte ska hållas som gräsmark i minst fem år. Utskottet förutsätter att regeringen förhandlar fram en sådan lösning med kommissionen i fråga om permanenta gräsmarker att ändring av produktionsinriktningen eller överföring av ägande eller innehav av åker till en gård som bedriver annan produktion i fortsättningen ska gå för sig utan extra begränsningar förorsakade av permanent gräsmark. Jordbrukare som har odlat gräsmark som en del av normal växtföljd ska alltid kunna byta växtart utan påföljder.

I en utredning till utskottet framhålls att stödnivåerna från 2015 är de samma i alla stödsystem för gräsmark i växtföljd och för permanent gräsmark med undantag för miljöersättning till jordbruket. Miljöersättning till jordbruket beviljas också för sådana permanenta gräsmarker som i jordbruksbeskattningen till markanvändningslaget är åkermark. Av de ca 16 000 hektar som i dag har anmälts som permanent betesmark utgör denna areal ca 1 600 hektar. I fortsättningen beräknas det att när gräsmark som nu är på egentlig åkermark blir permanent gräsmark kan miljöersättning betalas för huvuddelen av dem. För vissa åtgärder på enskilda skiften, som t.ex. gräsmark enligt miljöårsprogram, kan ersättning inte betalas för permanent gräsmark. Men miljöersättning kan betalas för permanent gräsmark, i motsats till åkerareal, t.ex. för skötsel av vårdbiotoper.

I en utredning till utskottet konstateras att en permanent växtföljd avbryts av odling av en annan växt, t.ex. spannmål, och även i spannmål

insått gräs eftersom det under såningsåret anmäls som spannmål. Tolkningen förblir densamma även om det inte skulle bli någon skörd att tröska. Grönfodersäd anmäls med jordbrukskiftesblankett som separat art och dessutom specificeras vilket spannmål det gäller. Också det avbryter växtpåföljden. Den totala arealen permanenta gräsmarker 2015 ska baseras på jordbrukarnas anmälningar vilkas riktighet vid behov konstateras i jordbrukarnas skiftesbokföring. Utskottet förutsätter att det ovan sagda iakttas vid tillämpningen av stödbestämmelserna. (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

Utskottet konstaterar att enligt artikel 45.1 i stödförordningen ska permanenta gräsmarker i Natura 2000-områden alltid bevaras. Medlemsstaterna har enligt förordningen om direktstöd möjligheter att ta med i kravet på bevarande också andra miljömässigt känsliga permanenta gräsmarksområden, men i Finland har en sådan utvidgning inte föreslagits. Dessutom föreskrivs i 6 a § 1 mom. i den föreslagna lagen om direktstöd att i situationer då endast en del av skiftet är beläget på ett Naturaområde kan jordbrukaren bilda ett nytt basskifte av arealen så att det i dess helhet ligger inom Naturaområdet.

Definitionen av basskifte

I en utredning till utskottet konstateras att definitionen på basskifte i dagsläget ingår med samma sakinhåll men med något varierande ordalydelse i flera gällande förordningar av statsrådet eller jord- och skogsbruksministeriet. Till sin språkdräkt motsvarar den definition på basskifte som kommer i lagen om direktstöd med små preciseringar definitionen i 2 § 6 punkten i statsrådets förordning om kompensationsbidrag och miljöstöd för jordbruket åren 2007—2013 (366/2007) enligt vilken basskifte innebär "ett i geografiskt hänseende sammanhängande odlingsområde som sökanden odlar och besitter eller område av annat slag och som avgränsas av till exempel en kommungräns, en gräns för äganderätt, en gräns för en stödregion eller en gräns för ett avtalsområde, eller ett vattendrag, ett kant- eller utfallsdike, en väg eller en skog". Definitionen av basskifte ingår dessutom i bl.a. 2 §

6 punkten i statsrådets förordning om övervakning av arealbaserade stöd som helt eller delvis finansieras av Europeiska unionen (591/2007) och i 2 § 1 punkten i jord- och skogsbruksministeriets förordning om bas- och jordbruksskiften och om de förutsättningar för beviljande av stöd som gäller deras yttre och inre gränser (329/2007). I alla dessa förordningar utgår definitionen av basskifte från "ett i geografiskt hänseende sammanhängande odlingsområde som sökanden odlar och besitter". Den definition på basskifte som föreslås i lagen om direktstöd motsvarar således i detta avseende den gällande lagstiftningen.

Utskottet konstaterar att enligt 16 § 2 mom. i lagen om direktstöd får närmare bestämmelser bl.a. om hur bas- och jordbruksskiften bestäms och minimistorleken för dem utfärdas genom förordning av statsrådet. I en utredning till utskottet konstateras att det har upptäckts en lösning på anmälningsförfarandet för jordbruksskiften som är belägna på basskiften där sökanden (t.ex. en trädgårdsodlare) har många små jordbruksskiften på ett basskifte. Dessutom kan basskiften användas gemensamt enligt det nuvarande systemet också i fortsättningen. Utskottet vill betona att även om förvaltningen av gemensamt utnyttjande skiften är något arbetskrävande är det nödvändigt på grund av produktionsrelaterade orsaker att gemensam användning tillåts också i fortsättningen. T.ex. i trädgårdsproduktion på friland kan många gårdar bedriva produktion i nuvarande skala endast genom smidigt byte av skiften mellan gårdarna.

Att rita in jordbruksskiften i ett elektroniskt system

Utskottet konstaterar att i fortsättningen ska jordbrukare visa jordbruksskiftenas läge också på kartan. Att rita in jordbruksskiftena baserar sig på artikel 17 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet, landsbygdsutvecklingsåtgärder och tvär- villkor, dvs. den så kallade kontrollförordning-

en, som i EU:s medlemsstater är direkt tillämplig rätt. Medlemsstaterna har ingen möjlighet att avvika från detta. Bakgrunden till artikeln har varit målet att minska arealfel med påföljder.

Enligt utredning till utskottet ger en utredning baserad på uppgifter om 2014 års stödansökningar vid handen att ca 87 procent av basskiftena i Finland endast har ett jordbruksskifte. För dessa skiften ritas inga jordbruksskiftesgränser. Dessutom har ca nio procent av basskiftena två jordbruksskiften varvid det bara ritas ett streck på basskiftet för att skilja åt två jordbruksskiften. De övriga ansökarna, ca fyra procent, har ett eller flera basskiften med flera än ett jordbruksskifte. I genomsnitt har gårdarna 17 basskiften och 20 jordbruksskiften.

De ansökare som ansöker om stöd elektroniskt kan rita in jordbruksskiftena i den elektroniska tjänsten Vipu. Enligt utredning till utskottet säkerställer programmet att det ritade strecket inte kan gå utanför basskiftet och att summan av jordbruksskiftenas areal är lika stor som arealen på basskiftet. För att minimera fel kan föregående års uppgifter användas som botten. De som lämnar ansökan på papper kan lämna uppgifter om odling på jordbruksskiften till kommunens myndighet på en blankett och rita in på en papperskarta gränserna för jordbruksskiften för de basskiften som har flera än ett jordbruksskifte. Den kommunala myndigheten ska enligt förslaget spara ansökningsuppgifterna i ett program och överföra de gränser för jordbruksskiften som stödsökaren ritat i på papperskartan i elektronisk form. Om myndigheten inte får samma areal på ritningen som stödsökaren har uppgett på blanketten ska myndigheten kontakta stödsökaren och utreda om stödsökaren godkänner den areal som myndigheten har bildat. Om stödsökaren inte godkänner arealen ska ritningen korrigeras så att den är riktig ur stödsökarens synvinkel.

Utskottet ser det som helt nödvändigt att den programvara som används vid ritandet och i övrigt utvecklas så att den är lätt att använda och förhindrar fel i förväg. Att programvaran är lätt att använda och funktionssäker ska verifieras i god tid innan ifyllandet av stödansökningarna

inleds. Om det digitala systemet inte har konstaterats fungera i tillräckligt god tid innan ansökningstiden börjar, måste den elektroniska ritningen av jordbruksskiften delvis uppskjutas till nästa år. Vid behov ska också ansökningstiden förlängas om det inte äventyrar utbetalningen av stöd. Med tanke på eventuella avbrott i dataförbindelserna behövs automatiskt sparande för att förhindra att avbrotten tvingar fram att ritandet eller ifyllandet av stödansökan måste börjas om från början. Avbrott i datakommunikationen får inte förorsaka förlust av stöd. Samtidigt vill utskottet påpeka att alla områden i vårt land inte nödvändigtvis har de dataförbindelser som behövs för att använda kartprogrammet. I en utredning till utskottet konstateras att den största utmaningen med att rita upp jordbruksskiften gäller det första året. Efter det ritas ändringar in med fjolårets förhandsifyllda uppgifter som botten. Enligt erfarenheter från andra medlemsländer har ritandet av jordbruksskiften upplevts som besvärligt under det första året, men sedan har tidigare års elektroniska kartritningar underlättat ansökandet.

Lag om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen

Allmänt

I samband med reformen av Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik fogades till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, nedan marknadsordningsförordningen, artikel 214a, som gäller nationella stöd till södra Finland (Nationellt stöd till vissa sektorer i Finland). Med stöd av artikeln kan Finland för perioden 2014–2020 bevilja producenterna nationella stöd, om kommissionen lämnar sitt tillstånd till detta. Kommissionen meddelade den 4 februari 2014 beslut C(2014) 510 genom vilket den godkände Finlands framställning angående statligt stöd till södra Finland åren 2014–2020. Stödbeloppet

sjunker stegvis, och innan nationella stöd beviljas ska stödsystemen inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken användas till fullo.

Åren 2015—2020 kan enligt kommissionens beslut beviljas från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfåhushållning (griskött och svin, värphöns och andra fjäderfän) och stöd för trädgårdsodlingen (växthus och lagring av trädgårdsprodukter) i form av nationellt stöd till södra Finland. Stödet sjunker årligen så att det för svin- och fjäderfåhushållning kan beviljas 16 miljoner euro år 2015, medan beloppet år 2020 är 6,5 miljoner euro till följd av den successiva minskningen. Trädgårdsodlingen kan beviljas sammanlagt 13,66 miljoner euro i stöd år 2015, och till följd av den årliga stödminskningen kan sektorn beviljas 10,9 miljoner euro år 2020.

Statsrådet godkände den 13 mars 2014 Finlands förslag till kommissionen om ändring av systemet med långsiktigt nationellt stöd för jordbruket i de nordliga områdena. Enligt förslaget ska nordligt stöd alltså kunna betalas för samma sex huvudgrupper som för närvarande (mjölk, idisslare, svin och fjäderfän, trädgårdsodling, växtproduktion samt övriga nordliga stöd). I avsikt att förenhetliga stödsystemen anges det i Finlands förslag att djurenhetkoefficienterna för tackor, getter och hongetter bör ändras. Dessutom föreslås systemet med stöd till unga jordbrukare bli ändrat så att stöd till unga jordbrukare bestäms enligt samma grunder som i systemet med Europeiska unionens direktstöd. Vidare föreslås det att den nationella övre åldersgränsen för stödtagare avskaffas. Det föreslås också att betalningsfullmakten för nordligt stöd höjs från 358 miljoner euro till 382 miljoner euro.

Minimiåkerareal för erhållande av stöd

Utskottet konstaterar att propositionen innehåller ett förslag till ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen. Enligt den blir det en förutsättning för beviljande av stöd för växtproduktion att den sökande besitter minst fem hektar åker som lämpar sig för odling. När det är fråga om stöd för enskilda trädgårdsväxter ska den sökande enligt förslaget be-

sitta minst en hektar åker som används för odling av trädgårdsväxter.

Enligt utredning till utskottet är syftet med ändringen att förenhetliga olika stödsystem och villkor för att få stöd. Den minimiåkerareal som föreslås som villkor för att få nationella stöd motsvarar de föreslagna minimimiljöersättningsarna för att få miljöersättningar, kompensationsersättningar och ersättningar för ekologisk odling. De sist nämnda stödformerna ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare och till lagar om ändring av lagen om verkställighet av jordbruksstöd och av 1 § i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (RP 177/2014 rd). Att harmonisera stödsystemen inklusive villkoren för att få stöd minskar den administrativa bördan.

Utskottet noterar att den föreslagna ändringen av minimiåkerareal påverkar de nationella stöden något annorlunda än de övriga stöden eftersom nationella arealbaserade stöd inte betalas för all åkerareal utan endast för vissa grödor och eftersom de från 2015 endast betalas i det nordliga stödområdet (C-området). Statistiska uppgifter för stödåret 2013 visar att av de gårdar som får allmänt hektarstöd och/eller nordligt hektarstöd hade ca 850 en stödberättigad åkerareal på över tre men under fem hektar och de fick i genomsnitt 169 euro i stöd 2013. Utskottet anser det vara ytterst viktigt att små åkerarealer förblir i produktiv användning och inte slyar igen.

Sökande

I en utredning till utskottet konstateras att i samband med beredningen av Europeiska unionens jordbrukspolitiska reform har olika möjligheter undersökts att uppställa nationella tilläggskriterier för aktiva jordbrukare, som stämmer överens med Europeiska unionens lagstiftning. Diskussionen har aktualiserat bl.a. att en viss del av de totala intäkterna ska utgöras av jordbruksintäkter. Men ett sådant kriterium kan medföra osäkerhet eftersom t.ex. inkomster av skogsförsäljning inte enligt Europeiska unionens lagstiftning räknas till jordbruksinkomster. Dessutom skulle eventuella tilläggskriterier vilkas uppfyl-

lande borde kontrolleras för alla stödsökare varje år i samband med handläggningen av ansökningar jämte kontroll av att villkoren för tilläggskriterierna uppföljs det aktuella året göra handläggningen långsammare och öka den administrativa bördan. Just nu pågår dock ett utredningsarbete om eventuella tilläggskriterier och deras konsekvenser liksom deras överensstämmelser med Europeiska unionens lagstiftning.

Utskottet konstaterar att propositionen innehåller ett förslag enligt vilket den övre åldersgränsen för beviljande av nationella stöd jämte kopplingar till pension som avses i lagstiftningen om pension för lantbruksföretagare ska slopas. I motiven konstateras att syftet med ändringen är att förenhetliga olika stödsystem. Att harmonisera stödsystemen inklusive villkoren för att få stöd har ansetts minska den administrativa bördan. Dessutom har det observerats att en övre åldersgräns aldrig har varit ett villkor för att få direktstöd och att en övre åldersgräns inte kan uppställas enligt EU-lagstiftningen.

Dessutom konstateras i utredningen till utskottet att bakgrunden till förslaget om att avstå från den övre åldersgränsen också är att från början av 2015 övergår en betydande del av de stöd som nu betalas som södra Finlands nationella stöd till Europeiska unionens system för direktstöd och stöden beviljas i fortsättningen med stöd av lagen om direktstöd.

Utskottet hänvisar till den redan nämnda propositionen med förslag till lag om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare och till lagar om ändring av lagen om verkställighet av jordbruksstöd och av 1 § i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (RP 177/2014 rd), som är under behandling i riksdagen. I propositionens första lagförslag föreskrivs om jordbrukarstöd som ingår i programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014—2020. Sådana är bl.a. kompensationsersättning, miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion och ersättning för djurens välbefinnande. Inte heller dessa ersättningar har övre åldersgräns som villkor, eftersom en övre åldersgräns inte kan uppställas enligt EU-lagstiftningen.

Utskottet noterar ytterligare att från början av 2015 ska t.ex. stödet för idisslare i södra Finland beviljas och utbetalas med stöd av lagen om direktstöd medan stöd för idisslare i det nordliga stödområdet också i fortsättningen betalas med stöd av lagen om nationella stöd. Om lagen om nationella stöd behåller en övre åldersgräns kombinerad med pension som avses i lagstiftningen om pension för lantbruksföretagare som villkor för att få stöd, skulle stödsökarna ställas i olikvärdig ställning beroende på hemort.

Avslutningsvis

Även med hänvisning till det ovan sagda vill utskottet betona att EU:s jordbrukspolitiska reform trots önskemålen inte lindrar jordbrukarnas eller myndigheternas arbetsbörda i anknytning till stödförfaranden eller tillsynsförfaranden för jordbrukarstöd under de kommande åren. Det har konstaterats utanför Finland i EU:s medlemsländer och även inom EU. Därför förutsätter utskottet att regeringen tar initiativ för att förenkla EU:s jordbrukspolitik och för att gallra i byråkratin kring administrationen av stöden (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

Utskottet anser att det är absolut nödvändigt att villkoren för de olika stödformerna genom nationella avgöranden görs så enkla som möjligt, vilket bidrar till att minimera stödsökandenas administrativa börda. Varje gång nya stödsystem införs medför det också extra arbete för de sökande, eftersom de då bl.a. behöver bekanta sig med villkoren för de nya stödformerna och med förutsättningarna för att få stöd. Med bestämmelser på lägre nivå bör detaljerna kring stödförfarandet definieras så att myndighetsförfarandet blir smidigt och onödig byråkrati undviks. Att bestämmelserna är enkla och smidiga att verkställa bör säkerställas i alla avseenden. Förvaltningen bör särskilt beakta detta i anvisningar och utbildning. Dessutom är det nödvändigt med heltäckande och tydlig information om nya villkor och förfaranden kring stöden.

Utskottet ser det som nödvändigt att schemalaggningsen för betalningen av jordbrukarstöden inte ändras nästa år. Såväl EU:s direktstöd,

nationella stöd som stöd enligt programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland bör betalas i tid. För att stöden ska kunna betalas i tid måste bl.a. myndigheterna förfoga över tillräckliga tillsynsresurser för att kontrollerna ska bli färdiga i tid. Utskottet förutsätter att de direkta jordbrukarstöden, de nationella stöden liksom också stöden enligt programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland betalas i tid och enligt samma schema som nu om ingenting annat direkt föranleds av EU:s bestämmelser (*Utskottets förslag till uttalande 3*).

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslagen med anmärkningarna ovan och ändringsförslagen nedan.

Utskottet förutsätter att tolkningen av de lagar som stiftas på grundval av propositionen följs upp och att ministeriet säkerställer att de statsrådsförfordningar, ministerieförfordningar, landsbygdsverkets bestämmelser eller anvisningar om tillämpning som utfärdas på grundval av lagarna står i konflikt med riktlinjerna i utskottets betänkande och att jord- och skogsbruksministeriet årligen lämnar en utredning om lagens tillämpning till utskottet (*Utskottets förslag till uttalande 4*).

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket

3 §. Stödformer. På grund av det som anförs ovan i de allmänna motiven föreslår utskottet att första meningen i 2 mom. ändras så att en jordbrukare som under det föregående stödåret har fått högst 5 000 euro i direktstöd ska betraktas som en aktiv jordbrukare enligt artikel 9.4 i stödförordningen.

2. Lag om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen

3 §. Sökande. Utskottet konstaterar att i statsrådets beslut av den 13 mars 2014 om Finlands för-

slag till ändringar i kommissionens beslut om nordligt stöd K(2009)3067 konstateras att avsikten är att från 2015 betalas stöd till unga odlare inom nordligt stöd till samma jordbrukare som Europeiska unionens direktstöd till unga jordbrukare. Definitionen i förslaget till lag om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen på ung jordbrukare (2 § e punkten) föreslås därför bli ändrad i överensstämmelse med den definition av ung jordbrukare som ingår i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket. Som villkor för att få stöd för unga jordbrukare enligt den lagen föreslås i propositionen att om sökanden är en sammanslutning ska en eller flera unga jordbrukare ha bestämmanderätten i sammanslutningen.

Enligt den gällande 3 § 5 mom. i den nämnda lagen om nationella stöd är ett villkor för att bevilja stöd för unga jordbrukare när verksamheten bedrivs i form av en sammanslutning att alla jordbrukare, bolagsmän, medlemmar eller aktieägare är unga jordbrukare. I propositionen ingår inget ändringsförslag om momentet. Således skulle villkoren för att få stöd för unga jordbrukare avvika från lagen. Men eftersom avsikten enligt framställningen till Europeiska kommissionen ändå är att nationellt stöd för unga jordbrukare betalas på samma grunder som Europeiska unionens direktstöd till unga jordbrukare, föreslår jord- och skogsbruksutskottet att 3 § 5 mom. i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen ändras så att lagarnas bestämmelser stämmer överens.

Utskottet konstaterar att enligt den föreslagna 24 § 2 mom. i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket utfärdas närmare bestämmelser om bl.a. bestämmanderätten i sammanslutningen genom förordning av statsrådet. Enligt den aktuella paragrafens 6 mom. utfärdas närmare bestämmelser om ansökare inklusive unga jordbrukare genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Då man beaktar att bemyndigandet gäller villkoren för att få stöd när verksamheten bedrivs i form av en sammanslutning och att bestämmelsenivåerna i fråga om reglering av olika stödformer bör harmoniseras, föreslår utskottet att momentet ändras så att när-

mare bestämmelser om de villkor som föreskrivs för ansökaren i paragrafen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 3 och 4 utan ändringar,

godkänner lagförslag 1 och 2 med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

godkänner 4 uttalanden (Utskottets förslag till uttalanden).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket (193/2013) 12 och 25 §,
ändras 1 § 1 mom., 2—6 §, 7 § 2 mom., rubriken för 3 kap., 11 och 13 §, rubriken för 14 § samt
14 § 1 och 3 mom., 15—18 §, det inledande stycket i 19 §, rubriken för 4 kap. och 20—24 §, samt
fogas till lagen en ny 6 a § som följer:

1 och 2 §
(Som i RP)

3 §
Stödformer

(1 mom. som i RP)

En jordbrukare som under det föregående stödåret har fått högst 5 000 euro i direktstöd betraktas som en aktiv jordbrukare enligt artikel 9.4 i stödförordningen. Den gräns för de totala intäkterna som avses i artikel 13.1 andra stycket i tillämpningsförförordningen är fem procent.

4, 5, 6, 6 a, 7 §
(Som i RP)

3 kap.

Grundstöd

11, 13—19 §
(Som i RP)

4 kap.

Produktionskopplade stöd, förgröningsstöd och stöd till unga jordbrukare

20—24 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

2.

Lag**om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001) 2 § 12, 13 och 15 punkten, 10 a, 10 b och 10 g §,

sådana de lyder, 2 § 12, 13 och 15 punkten, 10 b och 10 g § i lag 283/2008 och 10 § i lag 1446/2006, samt

ändras 2 § 3 och 14 punkten, 3 § 2 mom. 1 punkten, 5 och 6 mom., 6 §, 7 § 3 mom., 9 § 2 mom. 1 punkten, 10 § 2 mom. 1 punkten, 10 e § 1 och 3 mom., 12 § 1 mom. och 17 § 4 mom.,

av dem 2 § 14 punkten sådan den lyder i lag 457/2010, 3 § 2 mom. 1 punkten och 10 § 2 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 1446/2006, 6 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1446/2006, 283/2008 och 301/2009, samt 9 § 2 mom. 1 punkten, 10 e § 1 och 3 mom. och 17 § 4 mom. sådana de lyder i lag 283/2008, som följer:

2 §
(Som i RP)

3 §
Sökande

stämmanderätten i sammanslutningen. Till andra grupper kan stöd beviljas endast om alla jordbrukare, (utesl.) medlemmar eller aktieägare är unga jordbrukare. (Nytt 5 mom.)

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om förutsättningarna enligt denna paragraf i fråga om sökande. (Nytt 6 mom.)

(2 mom. som i RP)

Stöd som är avsedda för unga jordbrukare kan beviljas till fysiska personer eller grupper som dessa bildar. Om sökanden är en sammanslutning ska en eller flera unga jordbrukare ha be-

6, 7, 9, 10, 10 e, 12 och 17 §

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottets förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter i anslutning till skyldigheten enligt stödsystemet att bevara permanent gräsmark att det som konstaterats i jord- och skogsbruksutskottets betänkande om att avbryta permanent växtföljd iakttas vid tillämpningen av stödbestämmelserna.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen tar initiativ för att förenkla EU:s jordbrukspolitik och för att gallra i byråkratin kring administrationen av stöden.

3. Riksdagen förutsätter att de direkta jordbruksstöden, de nationella stöden liksom också stöden enligt programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland betalas i tid och enligt samma schema som nu om ingenting annat direkt föranleds av EU:s bestämmelser.
4. Riksdagen förutsätter att tolkningen av de lagar som stiftas på grundval av propositionen följs upp och att jord- och skogsbruksministeriet säkerställer de

statsrådsförfordningar, ministerieförordningar, Landsbygdsverkets föreskrifter eller anvisningar om tillämpning som utfärdas på grundval av lagarna inte står i konflikt med riktlinjer-

na i utskottets betänkande och att jord- och skogsbruksministeriet årligen lämnar en utredning om lagarnas tillämpning till utskottet.

Helsingfors den 4 december 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Lauri Heikkilä /saf
medl. Heikki Autto /saml
Markku Eestilä /saml
Satu Haapanen /gröna
Lasse Hautala /cent
Reijo Hongisto /saf
Anne Kalmari /cent

Jukka Kopra /saml
Timo V. Korhonen /cent
Pirkko Mattila /saf
Jari Myllykoski /vänst
Mats Nylund /sv (delvis)
Janne Sankelo /saml
Katja Taimela /sd
Tytti Tuppurainen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.

RESERVATION

Motivering

I propositionen föreslås att lagen om ändring av lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket ändras så att de ändringar i stödsystemen som följer av reformen av Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik beaktas i den. Dessutom föreslår regeringen ändringar i lagen om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen så att den motsvarar vårt lands förslag till Europeiska kommissionen om våra nationella stöd för södra och norra Finlands del. Slutligen ska det i lag föreskrivas om en ny anvisning för verkställandet av elektroniska ritningar som gradvis blir obligatoriska i fråga om jordbruksskiften.

Vår utskottsgrupp anser att det i sig är gott och väl att jordbrukarna kan få hjälp med att klara sig i sin egen bransch genom jordbruksstöd på både unionsnivå och nationell nivå. Jordbruksstöden är ju den mest betydande andelen i jordbruksföretagarnas inkomstbildning. Stöden hjälper och möjliggör åtminstone i någon utsträckning att mindre gårdar kan klara sig i en utsatt bransch.

I Finland genomförs inom Natura 2000-områden ett striktare skydd än habitatdirektivet förutsätter. Finland bör inleda en utredning om huruvida vi kan montera ner skyddsnivån i fråga om permanenta gräsmarker i Natura 2000-områdena.

Vår utskottsgrupp är ytterst bekymrad över definitionen av aktiv jordbrukare i de nya stödformerna. I fortsättningen måste vi se till att definitionen av en s.k. aktiv jordbrukare inte gör att de jordbrukare som aktivt bedriver jordbruk men på vars gårdar också bedrivs annan verksamhet förlorar möjligheten till stöd.

Vi vill också som utskotts- och riksdagsgrupp fästa uppmärksamhet vid att kraven för s.k. för-

gröningsstöd i värsta fall kan leda till att kontrollerna måste utföras på kortare tid än förr. På hösten är det på grund av snötäcket omöjligt att konstatera någon vegetation om inte EU beviljar mer stöd för flygfotografering. Det är inte praktiskt möjligt på grund av vårt lands odlingsförhållanden. Men de nya kraven för förgröningsstödet jämte kontrollskyldigheter leder också till att kontrollbesöken på olika gårdar blir betydligt fler. Det vinner ingen på, och vi vill inte ha en sådan utveckling i vårt land.

Slutligen kräver vi som utskottsgrupp att ministeriet i samråd med EU inleder utredningar om att bevara arealgränserna i anslutning till stöden oförändrade utan att äventyra utbetalningen av jordbruksstöden. Att t.ex. höja miniminivån på arealen för en renfarm från tre till fem hektar skulle försätta de mindre idkarna av rennärning i trångmål som kunde tvinga dem att upphöra med näringsfånget. Ett sådant arealkrav kan leda till att många gårdar som bedriver renskötsel och naturenliga näringsverksamheter måste upphöra med sin verksamhet. Går det så blir alla insatser förgäves som gjordes i vårt land på 1990-talet med skuldarrangemang för att skiftena inom den nordliga specialpolitiken skulle kunna bevaras. Vår utskottsgrupp anser att en höjning av minimigränsen för arealstödet till fem hektar inte är motiverat, särskilt inte i norra Finland. Därför vill vi bevara den vid tre hektar vilket bäst stöder rennärningen och dess fortbestånd i vårt land.

Vi anser följaktligen

att utskottet tydligare skulle ha beaktat det ovan sagda såsom att bevara minimigränsen för arealstödet på nuvarande nivå särskilt i hela Finland.

Reservation**JsUB 24/2014 rd — RP 140/2014 rd**

Helsingfors den 4 december 2014

Lauri Heikkilä /saf
Reijo Hongisto /saf
Pirkko Mattila /saf